

OOK GOD ZAL OPADEMEN

Luid riepen ze: 'De redding komt van onze God die op de troon zit en van het lam. (Openbaring 7, 10)

Het jodendom en christendom zijn – wat ik noem -: religies van de dageraad. Wij verwachten een nieuwe wereld. Niet alleen voor enkelingen na hun dood, wij geloven dat héél de wereld eens vernieuwd aan het licht zal komen. De geschiedenis zal ergens toe leiden. En gelovigen zijn naar die toekomst op weg. Wij lopen de dageraad tegemoet, omdat wij in deze vaak donkere wereld achter de horizon licht zien gloren. Wat er precies achter die horizon ligt, weten we natuurlijk niet. Niemand kan daarachter kijken. Maar de Bijbel reikt ons beelden van die toekomst aan. Beelden die een beroep doen op onze verbeeldingskracht, beelden gewekt door Gods Geest.

Zo schetst Jesaja ons het beeld van ballingen die thuis zullen komen. Hij gebruikt daarvoor het beeld van duiven die na een lange vliegtocht weer thuiskomen:

*Wie zijn het die daar zweven als een wolk,
die komen aanvliegen als duiven naar hun til?*

Je ziet meteen zo'n koppel duiven voor je. Als ijzervijzel door een magneet werden ze naar de thuisbasis getrokken. Hun innerlijk kompas wijst hen de weg. Zo zullen ook zij voor wie het leven een ballingschap in den vreemde was eens thuiskomen en rust vinden na hun tocht.

Ook Jezus schetst een beeld van hoe het er achter de horizon aan toe zal gaan. Deze wereld zal op z'n kop gezet worden. Het onderste zal boven komen, en de laatsten worden de eersten. De nederigen zullen er de toon bepalen, de zachtmoedigen aan de touwtjes trekken. De wereld van de sterksten en van het cynisme gaat op de schop.

Johannes gebruikt in zijn Openbaring weer een ander beeld. Het ligt in het verlengde van het vorige. Hij ziet een niet te tellen menigte. Het is een mengelmoes van talen en nationaliteiten en rassen. Maar de mensne uit die menigte dragen allemaal dezelfde kleur kleren: wit – de kleur van de reinheid en van een nieuwe onbevangenheid. Maar wit is vooral de kleur van het feest. Het wil hier zoveel zeggen als: de vreugde zal de wereld regeren.

Een mooi beeld voor de oecumene, trouwens: die menigte. De oecumene – het zoeken van de eenheid van de kerken. Nu zitten wij grotendeels nog in gescheiden kerken, maar de toekomst is niet aan de verdeeldheid en de

gescheidenheid: eens maken wij deel uit van een allesomvattend gemeenschap! Maar dat is niet alleen een zaak van daar en straks en later. Alsof we de zaken nu op hun beloop kunnen laten. Nee, die droom wil ons nu al in beweging brengen. We moeten ernaar op weg. Richting de dageraad.

Een niet te tellen menigte – wat een beeld! Vroeger ging het volgende grapje. Petrus leidde mensen die nieuw in de hemel waren langs alle zalen. Maar bij een bepaalde deur gekomen, zei hij: 'Deze zaal moeten we even muisstil passeren.' 'Maar waarom?' vroeg een nieuwe hemeling. Petrus antwoordde: 'Omdat hier de gereformeerden zitten. Die denken dat ze hier alleen zijn, en dat houden we graag zo.' Ja, dat dachten en denken sommige gelovigen echt: dat het maar een kleine groep zal zijn die uitverkoren is, maar de Bijbel spreekt over een niet te tellen menigte.

Maar minstens zo indrukwekkend als de omvang van die menigte is het lied dat Johannes die menigte hoort zingen. Wat ze zingen? Och, onze vertaling schrijft dat ze zingen: 'De bevrijding is van onze God.' Maar dat is – met alle respect – niet zo opzienbarend. 'Ja, allicht komt de bevrijding van God,' zullen de meeste gelovigen zeggen. Onze vertalers hebben het dan ook keurig binnen de krijtstrepen van ons verwachtingspatroon vertaald. Maar Johannes zelf schreef iets dat ook betekent: *'De bevrijding is aan God.'* Dat betekent: *de nieuwe wereld zal ook voor God zelf een bevrijding zijn.*

Dat is pas een ongehoord beeld! Niet alleen de mensen zullen in het koninkrijk voor altijd opademen, dat geldt ook voor God zelf! Dat veronderstelt dat God niet onaangedaan was door wat er in de wereld gebeurt, maar betrokken was bij zijn schepselen. En zelfs zozeer dat Hij geen rust vond voordat alles goed was! Het lied van de menigte onthult: zolang Gods kinderen niet thuis zijn, kent God ook geen rust. Zolang als zijn schepselen lijden, lijdt God mee. Pas als al zijn duiven terug in de til zijn, zal ook Hij opademen. Als de aarde nieuw zal zijn, zal ook de hemel nieuw worden. De bevrijding van zijn kinderen zal ook voor God een bevrijding zijn!

Een tijdje geleden was het 'ietsisme' het gesprek van de dag. Ietsisme – het geloof dat er wel 'iets' moet zijn. Veel mensen hangen het aan omdat geloven in niets ook zo weinig is, maar waar ze dan wel in moeten geloven, weten ze niet. God als persoon, dat vinden ze te menselijk. Daar zit iets in. Een persoonlijk God kan al snel een uitvergroot mens worden, een projectie van onszelf. Dan blijft er geen mysterie meer over. Maar als je alleen in 'iets' gelooft, gooi je met het badwater ook het kind van het loflied weg. Want 'iets' kan niet geraakt worden of bewogen worden door

leed. Het blijft onaangedaan. Het lijkt in dit opzicht sterk op dat strenge beeld van God als een soeverein die hoog van onze zijn troon regeert. Maar de Bijbel kent een God die regeert met inlevingsvermogen, een koning die zelf opademt als zijn mensen opademen.

Bijbelse beelden zijn vaak veel dynamischer dan de onze. Ze treden zomaar buiten de krijtstrepen van ons verwachtingspatroon. Wat mogen wij van de toekomst verwachten? Een leven na dit leven? Meer! Dat eens de hele aarde vernieuwd aan het licht zal treden? Nog meer! Wij mogen verwachten dat ook God eens vernieuwd met zichzelf zal samenvallen. Tot die tijd is ook Hij er ook nog niet - *omdat wij er nog niet zijn*.

De menigte in Openbaring heeft daar oog voor. Wij hebben vaak wel oog voor waar wijzelf of anderen onder zuchten. Maar wie ziet nog het lange wachten van God?

Welkomstwoord

Intochtspsalm: Psalm 33: 1, 7 en 8

Bemoediging en groet

v.: onze hulp is in de naam van de Heer
g.: **die hemel en aarde gemaakt heeft**
v.: die trouw blijft tot in eeuwigheid
g.: **en niet laat varen het werk van zijn handen**
v.: de Heer zij met u
g.: **Ook met u zij de Heer**

Kyriëgebed

Ky-ri-e e - lei-son, Ky-ri-e e - lei-son,
Ky - ri - e e le - i - son.

Glorialied: Gezang 399

Als de kinderen naar de kindernevendienst gaan:

Wij steken de kaarsen aan
en gaan met de lampen hier vandaan.
Wij horen in eigen taal
verhalen van God en de mensen.
We zingen verwonderd een lied
dat God ons zijn vriendschap biedt.

Gebed van de zondag

Lezing: Jesaja 60: 1 - 11

Sta op en schitter, je licht is gekomen,
over jou schijnt de luister van de HEER.
Duisternis bedekt de aarde en donkerte de naties,
maar over jou schijnt de HEER,
zijn luister is boven jou zichtbaar.
Volken laten zich leiden door jouw licht,
koningen door de glans van je schijnsel.
Open je ogen, kijk om je heen:
ze stromen in drommen naar je toe; je zonen
komen van ver,
je dochters worden op de heup gedragen.
Je zult stralen van vreugde als je het ziet,
je hart zal van blijdschap overslaan.

De schatten van de zee zullen je toevallen,
de rijkdom van vreemde volken valt je in de schoot.

Een vloed van kamelen zal je land overspoelen,
jonge kamelen uit Midjan en Efa.
Uit Seba komen ze in groten getale,
beladen met wierook en goud.

Zij verkondigen de roemrijke daden van de HEER.

Alle schapen en geiten van Kedar worden voor jou bijeengedreven,
Nebajots rammen staan je ter beschikking;
ze zijn weer welkom als offer op mijn altaar.
Mijn tempel zal ik in alle luister herstellen.

Wie zijn het die daar zweven als een wolk,
die komen aanvliegen als duiven naar hun til?
De kustlanden hebben hun hoop op mij gevestigd.

De schepen uit Tarsis gaan voorop om je kinderen van verre terug te brengen;
ze hebben zilver en goud bij zich ter ere van de HEER,
je God, de Heilige van Israël,
die jou deze luister heeft verleend.

Vreemdelingen zullen je muren herbouwen,
hun koningen staan je ter beschikking.
Ik heb je geslagen in mijn woede, in mijn mededogen zal ik me over je ontfermen.
Je poorten zullen nooit gesloten worden,
dag en nacht zullen ze openstaan,
zodat de rijkdom van vreemde volken kan binnenstromen,
met de koningen die worden meegevoerd.

Lied: Gezang 300: 1 t/m 3

Lezing: Openbaring 7: 2 - 4 en 9 - 17

Ik zag in het oosten een andere engel opstijgen,
die het zegel van de levende God had.
De vier engelen die de opdracht hadden gekregen om schade toe te brengen aan het land en de zee riep hij met luide stem toe:
'Laat het land en de zee en ook de bomen nog ongemoeid!
Eerst moeten wij het zegel van onze God op het voorhoofd van zijn dienaren aanbrengen.'

Toen hoorde ik het aantal van hen die het zegel droegen:
honderdvierenveertigduizend in totaal,
afkomstig uit elke stam van Israël.
Hierna zag ik dit: een onafzienbare menigte,
die niet te tellen was, uit alle landen en volken,
van elke stam en taal.
In het wit gekleed en met palmtakken in hun hand stonden ze voor de troon en voor het lam.

Luid riepen ze: 'De redding komt van onze God die op de troon zit en van het lam!' Alle engelen stonden om de troon en de oudsten en de vier wezens heen. Ze bogen zich diep neer voor de troon en aanbaden God met de woorden: 'Amen! Lof, majesteit en wijsheid, dank en eer en macht en kracht komen onze God toe, tot in eeuwigheid. Amen.'

Een van de oudsten sprak mij aan: 'Wie zijn dat daar in het wit, en waar komen ze vandaan?' Ik antwoordde: 'U weet het zelf, heer.' Hij zei tegen me: 'Dat zijn degenen die uit de grote verschrikkingen gekomen zijn. Ze hebben hun kleren witgewassen met het bloed van het lam. Daarom staan ze voor Gods troon en zijn ze dag en nacht in zijn tempel om hem te vereren. En hij die op de troon zit zal bij hen wonen. Dan zullen ze geen honger meer lijden en geen dorst, de zon zal hen niet meer steken, de hitte hen niet bevangen. Want het lam midden voor de troon zal hen hoeden, hen naar de waterbronnen van het leven brengen. En God zal alle tranen uit hun ogen wissen.'

Zingen: Gezang 300: 4-6

Lezing: Matteus 5: 1 - 12

Toen hij de mensenmassa zag, ging hij de berg op. Daar ging hij zitten met zijn leerlingen om zich heen. Hij nam het woord en onderrichtte hen:

'Gelukkig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het koninkrijk van de hemel. Gelukkig de treurende, want zij zullen getroost worden. Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten. Gelukkig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Gelukkig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden. Gelukkig wie zuiver van hart zijn, want zij zullen God zien. Gelukkig de vreedstichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden. Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden, want voor hen is het koninkrijk van de hemel. Gelukkig zijn jullie wanneer ze je omwille van mij uitschelden, vervolgen en van allerlei kwaad betichten. Verheug je en juich, want je zult rijkelijk worden beloond in de hemel;

zo immers vervolgd werden ze vóór jullie de profeten.

Zingen: Gezang 325

Uitleg en verkondiging

Meditatief orgelspel

Geloofsbelijdenis:

Ik geloof in God, de almachtige Vader,
Schepper van hemel en aarde,
En in Jezus Christus, zijn enige Zoon,
onze Heer,
die ontvangen is van de heilige Geest,
geboren uit de maagd Maria,
die geleden heeft onder Pontius Pilatus,
is gekruisigd, gestorven en begraven,
die nedergedaald is ter helle,
de derde dag verrezen uit de doden,
die opgestegen is ten hemel,
zit aan de rechterhand van God, de
almachtige Vader,
vandaar zal Hij komen oordelen de
levenden en de doden.
Ik geloof in de heilige Geest;
de heilige algemene Christelijke kerk,
de gemeenschap van de heiligen;
de vergeving van de zonden;
de verrijzenis van het lichaam;
en het eeuwig leven. Amen

Zingen: Gezang 476

Gebeden.

v.: ...zo bidden en zingen wij:

Houd mij in le-ven, wees Gij mijn red-ding,
steeds weer zoe-ken mijn o - gen naar U.

Onze Vader

Inzameling van de gaven

De kinderen komen terug uit de kindernevendienst

Slotlied: Het lied van de opstanding (GvL 591)

3

1. De step-pe zal bloei - en.
 De step-pe zal la - chen en jui - chen. —
 De rot - sen die staan
 van - af de da - gen der schep - ping,
 staan vol wa - ter, maar dicht, —
 de rot - sen gaan o - pen.
 Het wa - ter zal stro - men,
 het wa - ter zal tin - te - len, stra - len,
 dor - sti - gen ko - men en drin - ken. —
 De step-pe zal drin - ken.
 De step-pe zal bloei - en.
 4
 De step-pe zal la - chen en jui - chen. —

2.

De ballingen keren.
 Zij keren met blinkende schoven.
 Die gingen in rouw
 tot aan de einden der aarde,
 één voor één, en voorgoed,
 die keren in stoeten.
 Als beken vol water,
 als beken vol toesnellend water,
 schietend omlaag van de bergen,
 als lachen en juichen.
 Die zaaiden in tranen,
 die keren met lachen en juichen.

3.

De dode zal leven.
 De dode zal horen: nu leven.
 Ten einde gegaan
 en onder stenen bedolven:
 dode, dode, sta op,
 het licht van de morgen.
 Een hand zal ons wenken,
 een stem zal ons roepen: Ik open
 hemel en aarde en afgrond
 en wij zullen horen
 en wij zullen opstaan
 en lachen en juichen en leven.

Zegen.